

‘Europa moet ons redden van grote techbedrijven’

Jonathan Taplin waarschuwt voor de macht van Facebook, Google en Amazon

Sandra Olsthoorn
Amsterdam

Weinig mensen kunnen bogen op zo'n eclectische carrière als de Amerikaan Jonathan Taplin. Hij was tourmanager van artiesten zoals Bob Dylan, Janis Joplin en The Band. Hij produceerde films voor onder anderen Martin Scorsese, werkte later als bankier bij Merrill Lynch en richtte als internetondernemer een van de eerste streamingdiensten op. Tegenwoordig is de 70-jarige Taplin werkzaam aan het media-instituut van de University of South California (USC), en trekt hij de wereld over om te waarschuwen tegen wat hij ziet als de vernietigende kracht van de grote technologiebedrijven Google, Facebook en Amazon.

Achter hun progressieve imago gaan volgens Taplin extremistische libertairen schuil, die van het internet een regellose vrijzone willen maken, waarin zij almachtig zijn. ‘Ze geloven niet in democratie. Ze geloven in een oligarchie waarin alleen de slimsten en de rijksten bepalen hoe de toekomst eruit komt te zien’, schrijft Taplin in zijn vorig jaar verschenen boek *Move Fast and Break Things* over tech-grootheden zoals Peter Thiel, Mark Zuckerberg en Larry Page. Afgelopen week was Taplin in Amsterdam voor interviews en een lezing aan het John Adams Instituut.

Het slagveld dat de technologiebedrijven aanrichtten in Taplins geliefde culturele sector — waar muzikanten moeten toezien dat hun muziek gratis op YouTube wordt verspreid en Amazon uitgevers volledig in de tang heeft — is voor de zelfverklaarde hippie exemplarisch voor hoe de techbedrijven werken: onder het mom van innovatie en disruptie slopen ze, zonder zich te bekommeren om wie ze op hun weg tegenkomen. ‘Muziek, film of nieuws interesseert ze niets’, zegt Taplin in een gesprek in Amsterdam. ‘Data verzamelen en die verkopen, dat is het enige wat telt.’

En met de culturele sector houdt het niet op. ‘Muzikanten en schrijvers stonden het eerst op de barricaden omdat hun industrieën het eerst werden gedigitaliseerd. Maar de technologen zullen ook uw baan overbodig maken’, houdt hij de lezer voor. ‘Net zoals ze niet zullen stoppen almaar meer persoonlijke data over u te verzamelen.’

V neemt het vooral YouTube, dat eigendom is van Google, kwalijk dat veel muzikanten het financieel zwaar hebben. Maar idealiseert u het artistieke klimaat van de jaren zeventig niet te veel? Het is voor het gros van de artiesten altijd moeilijk geweest om geld te verdienen.

‘De jaren zeventig waren een bijzondere periode, maar zo moeilijk als het nu is om als muzikant aan je werk te verdienen was het niet eerder. Tot de opkomst van piraterij en later YouTube, ging lang de regel op dat 20% van de artiesten 80% van de omzet maakten. Tegenwoordig wordt 80% van het geld verdiend door 1% van de muzikanten. Voor de rest is het sappelen. En dat is raar, want er wordt meer dan ooit naar muziek geluisterd, alleen de artiesten verdienen er niet meer aan.’

‘Het geld gaat allemaal naar de platforms. Als je liedje 1 miljoen keer beluisterd is op YouTube, krijg je daar ongeveer \$900 voor. Dan heb je een hit, maar je zou er nog niet eens je huur in Amsterdam van kunnen betalen.’

V Maar disruptie is toch iets van alle tijden? En daarbij heb je nu eenmaal winnaars en verliezers. Wat maakt de disruptie van de techbedrijven volgens u nu zo ongewoon en zoveel bedreigender?

‘Het is de schaal. Wat de ondernemers achter de techbedrijven goed begrepen hebben, is dat op internet de winnaar een monopolist is. Je kunt heel snel heel groot worden, de markt compleet naar je toe trekken en je wil opleggen. Rupert Murdoch, de Amerikaanse mediamagnaat, investeerde vele miljoenen en

Jonathan Taplin: ‘Het geld gaat allemaal naar de platforms.’

FOTO: PETER BOER
VOOR HET FD

werkte tientallen jaren om een publiek van 80 miljoen mensen te bereiken. Mark Zuckerberg, de oprichter van Facebook, heeft dagelijks een publiek van meer dan 2 miljard mensen.’

‘De techbedrijven zijn zo groot en zo machtig dat ze kunnen doen wat ze willen. Amazon kondigde vorige week aan dat het in de Verenigde Staten in de zorg stapt. Ik kan wel voorspellen hoe dat zal gaan. Ze richten een platform op dat ze tussen hun eigen medewerkers en de zorgsector zetten. Daar sluiten andere bedrijven zich bij aan en voor je het weet, zijn ze zo groot dat ook in de zorg niemand meer om Amazon heen kan. En dan kunnen ze ook die sector volledig naar hun hand zetten.’

V Sinds uw boek verscheen, is er nogal wat veranderd. Techbedrijven krijgen bakken kritiek over zich heen, ook van binnenuit. Facebook nam zelfs maatregelen om de tijd die mensen op hun platform doorbrengen omlaag te brengen. ‘Het is prachtig om te zien dat er een tegenbeweging ontstaat. Tegelijkertijd heb ik over de actie van Facebook niet zo veel illusies. Ze hebben het aantal uren dat mensen erop doorbrengen dagelijks met 50 miljoen omlaag weten te brengen door populaire filmpjes minder vaak aan te bieden. Dat klinkt als een substantiële daling, maar het is nog steeds maar 5% van het totaal aantal uren dat mensen op Facebook spenderen. En tegelijk gooit het bedrijf zijn advertentietarieven omhoog om het verlies aan inkomsten weer te compenseren.’

V Hoe zou de macht van de techbedrijven moeten worden ingedamd?

‘Ik geloof niet dat er een marktoplossing voor is. Ik spreek veel met investeerders en die geloven dat de techbedrijven nog veel en veel groter kunnen worden. Het enige waar ze écht bang voor zijn, is regulering door de overheid.’

‘In de Verenigde Staten zie ik die er voorlopig niet komen, de politiek is er financieel te veel verknoot met de bedrijven. Maar wat er gebeurt in Europa geeft me hoop. Margrethe Vestager (Eurocommissaris voor mededinging, die onder meer Google een forse boete gaf voor misbruik van marktpositie, red.) is een heldin. De verandering zal hier vandaan gaan komen.’

Tourmanager

Taplin werd 18 juli 1947 geboren in Cleveland.

Tijdens zijn studie rechten aan Princeton University ontmoet hij Albert Grossman, manager van onder anderen Bob Dylan en

Janis Joplin, die hem een bijbaan geeft als tourmanager. Na zijn studie, eind jaren zestig, wordt Taplin voltijds tourmanager van The Band, die hij onder meer begeleidt bij hun optreden op het legendarische

Woodstock Festival. In de jaren zeventig produceert hij de eerste film van Martin Scorsese. In de jaren tachtig wordt Taplin investeringsbankier voor de media bij Merrill Lynch. In 1996 richt hij streamings-

dienst Intertainer op, waarin onder meer Intel, Microsoft en Sony investeren. In 2004 wordt Taplin professor aan de Annenberg School of Communications van de University of South California.